

De verbindende kracht van landgoed Junne

In de gemeente Ommen ligt het 1100 ha grote, particuliere landgoed Junne. Het wordt aan de noordzijde geflankeerd door de Overijsselse Vecht en aan de overige zijden door natuurterreinen die in beheer zijn bij Landschap Overijssel, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten. Om de natuurwaarden op het landgoed te versterken en het landgoed duurzaam te kunnen beheren zijn mogelijkheden onderzocht voor samenwerking met andere organisaties.

Landgoed Junne bevindt zich voor het grootste deel binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied 'Vecht en Beneden Regge'. In dit gebied komen twee landschapstypen samen: de hogere zandgronden en het rivierenlandschap van de Overijsselse Vecht. De natuur kent mede dankzij de aanwezige gradiënten een grote diversiteit. Stuiwzand en stroomdalgrasland liggen op een paar honderd meter van elkaar en ook vochtige en droge heide, Jeneverbesstruweel en hoogveen (heideveentjes) vinden hier een plek. Op landgoed Junne wordt gewoond, er vindt landbouw en bosbouw plaats en er wordt gerecreëerd. Teruglopende opbrengsten en subsidiemogelijkheden leggen een druk op de financiële zelfstandigheid van de verschillende landgoedfuncties. Om het beheer van het landgoed op (minimaal) kostenneutrale wijze te kunnen blijven voeren wordt onder meer gezocht naar samenwerkingsconstructies om natuurdoelen te realiseren.

Onderzoek

De vraag was welke inrichtingsmaatregelen op landgoed Junne kunnen bijdragen aan verhoging van de natuurwaarden op landgoed Junne en de naastgelegen natuurterreinen. Er zijn daartoe interviews afgenomen bij zes partijen wier beleid en doelstellingen

een wisselwerking kennen met het op het landgoed gevoerde beheer, te weten de provincie Overijssel, gemeente Ommen, Waterschap Velt en Vecht, Landschap Overijssel, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten. Bij deze partijen werd geïnventariseerd welke wensen zij hebben ten aanzien van de inrichting en functie van landgoed Junne. Deze 'ruimteclaims' zijn met elkaar vergeleken aan de hand van zeven criteria:

- bijdrage aan de versterking of ontwikkeling van natuurwaarden
- afhankelijkheid van de uitvoering van andere ruimteclaims
- financiële aspecten
- zekerheid van het realiseren van het beoogde resultaat
- bijdrage aan Natura 2000-doelen
- aantal partijen dat belang heeft bij de uitvoering
- aantal partijen dat negatieve effecten ondervindt van de uitvoering.

Resultaten

Op het landgoed kwamen zes locaties naar voren waarover één of meer van de geïnterviewden aangaf daar een kwaliteitsslag op het gebied van natuur te wensen. De ruimteclaims betreffen de aanleg van meanders in de Vecht, de aanleg van een verbindingszone langs de landbouwenclave Junnerveld, de aanleg van een verbindingszone tussen de heidevelden De Meertjes, de ontwikkeling van een geleidelijke overgang tussen stuifzand en productiebos, verbeterd bosrandbeheer en grondwaterpeilverhoging. Bij een gelijke weging van de zeven criteria kregen de aanleg van een verbindingszone bij De Meertjes en het realiseren van een overgangzone tussen stuifzand en productiebos de hoogste score.

Advies

Doordat de criteria 'bijdrage aan Natura 2000-doelen' en 'financiën' zwaarder wogen, is aan de opdrachtgever het advies verstrekt om als eerste in te steken op samenwer-

Foto links De Meertjes bestaat uit een geïsoleerd gelegen plateau met hoogveenbegravingen en langs de randen droge heide met Jeneverbessen. Deze landschappelijk en ecologisch waardevolle terreintjes kunnen onderdeel uitmaken van een verbindingszone voor heidesoorten dwars over landgoed Junne.

Foto rechts De verbindingszone dwars over landgoed Junne kan bij het Junnerveld, een landbouwenclave op het landgoed, het best worden vormgegeven door openstellen van de bosrand aan de noordzijde. Op deze manier is de verbinding geschikt voor reptielen als de Adder, die voldoende kunnen opwarmen in deze door de zon beschreven randen (foto's: Afke van Dijkhuizen).

kingsconstructies die moeten leiden tot de realisatie van een verbindingszone dwars over landgoed Junne, langs het Junnerveld. Deze brengt de natte heideterreinen Beerzerveld (Landschap Overijssel) en Eerderveld (Staatsbosbeheer) met elkaar in contact. Realisatie van deze ruimteclaim levert ten opzichte van de andere ruimteclaims de grootste ecologische voordelen op voor aan heide gebonden soorten, één van de belangrijkste doelen in dit deel van het Natura 2000-gebied. Overigens eindigde deze ruimteclaim in de prioritering niet op de bovenste plaats, vanwege de (additionele) kosten voor de aanleg van een faunapassage onder een doorgaande weg, die het landgoed doorsnijdt. In dit geval echter kan een gezamenlijke inspanning in de vorm van het delen van expertise, mankracht, materieel en eventuele gezamenlijke 'fundraising' leiden tot een waardevolle versterking van de natuur van het landgoed en het gehele Natura 2000-gebied.

Andrea Greijdanus

andrea.greijdanus@gmail.com

Afke van Dijkhuizen murredyk@alice.nl

John Janssen john.janssen@wur.nl

Derk-Jan Stobbelaar derk-jan.stobbelaar@wur.nl